

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

POLICY PAPER

NO. 1 (187), JANUARY 2021 © PISM

Editors: Sławomir Dębski, Patrycja Sasnal, Wojciech Lorenz

A Strategic Partner
of China or United States
Accomplice? Poland in
the View of Chinese
Authorities and Experts

Strategiczny partner Chin
czy wspólnik USA?
Polska w retoryce
władz i środowisk
eksperckich ChRL

Marcin Przychodniak

Relations with Poland are not an important topic in the Chinese political debate. They become an element of the official narrative only in the wider context of China's relations with the U.S. or the EU. The participants of the debate, including the authorities, declare their will to develop relations with Poland, but believe that the obstacle is primarily the country's close relations with the United States. They believe that this state of affairs will continue under the presidency of Joe Biden, and thus the improvement of relations is not really possible. The current deterioration is, however, in the judgment of authorities and experts, not a big problem for China.

Stosunki z Polską nie są istotnym tematem debaty politycznej w ChRL. Stają się elementem retoryki jedynie w szerszym kontekście relacji Chin z USA czy UE. Uczestnicy debaty, w tym przedstawiciele władz, deklarują wolę rozwoju stosunków z Polską, ale uważają, że przeszkodę stanowią przede wszystkim jej bliskie relacje ze Stanami Zjednoczonymi. Sądzą, że ten stan utrzyma się za prezydentury Joe Bidena, a tym samym nie będzie możliwości poprawy relacji z Chinami. Pogorszenie stosunków z Polską nie jest jednak w ocenie władz i ekspertów dużym problemem dla ChRL.

PISM POLICY PAPER

Relations between Poland and China

The narrative of China's authorities and experts concerning Poland is taking shape parallel to the development of bilateral relations. These relations have deteriorated significantly over the last two years, after a long period of intensification which began in 2011 with the conclusion of a strategic partnership.¹ In 2018, however, Polish Prime Minister Mateusz Morawiecki did not take part in the "16+1" summit in Sofia, a platform for Chinese cooperation with Central European countries. Since then, the number of political contacts has decreased significantly. This was due to Poland's concerns, similar to those of the United States, that Chinese companies may pose a security threat, which was confirmed by the detention of a Huawei employee in Warsaw at the beginning of 2019 on charges of espionage. Poland also supports the EU's increasingly assertive stance towards China.

The last strategic dialogue at the deputy ministerial level took place in March 2019,² and there was a high-level bilateral meeting in July 2019,³ when China's Foreign Minister Wang Yi visited Poland. Together with Jacek Czaputowicz, the Polish Minister of Foreign Affairs, he chaired the second session of the Polish-Chinese Intergovernmental committee.⁴ Marcin Przydacz, the Polish Deputy Minister of Foreign Affairs, visited China in January 2020, inaugurating the second, direct flight connection from Warsaw to the newly opened airport in Beijing.⁵

Relations between China and Poland were additionally hampered by the outbreak of the COVID-19 pandemic. A summit in Beijing of the "17+1"⁶ initiative was scheduled for 2020, to be held for the first time under the chairmanship of Xi Jinping. Andrzej Duda, the President of Poland, declared his participation in the summit, which would mark his official visit to China. Formally due to the pandemic, but in practice also because of China's deteriorating relations with the EU,

Stosunki polsko-chińskie

Retoryka władz ChRL i środowisk eksperckich wobec Polski kształtuje się wraz z rozwojem relacji dwustronnych. Te zaś przez ostatnie dwa lata znacznie się pogorszyły – po długim okresie intensyfikacji kontaktów dwustronnych, rozpoczętym zawarciem strategicznego partnerstwa⁴³ w 2011 r. W 2018 r. polski premier Mateusz Morawiecki nie wziął już jednak udziału w szczycie formatu 16+1 w Sofii, mającym być platformą współpracy Chin z państwami Europy Środkowej. Od tego czasu liczba kontaktów politycznych znacząco się zmniejszyła. Wpływ na to miały – podobne do amerykańskich – obawy Polski, że chińskie firmy mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa. Obawy te potwierdziło zatrzymanie pracownika Huawei na początku 2019 r. w Warszawie pod zarzutem szpiegostwa. Polska wspiera także coraz bardziej asertywne stanowisko UE wobec ChRL. Ostatni dialog strategiczny na szczeblu wiceministrów odbył się w marcu 2019 r.⁴⁴, a spotkanie dwustronne na wysokim szczeblu – w lipcu 2019 r.⁴⁵, kiedy wizytę w Polsce złożył minister spraw zagranicznych ChRL Wang Yi. Wspólnie z szefem polskiego MSZ Jackiem Czaputowiczem przewodniczył on wówczas drugiej sesji polsko-chińskiego komitetu międzyrządowego⁴⁶. Jeszcze w styczniu 2020 r. wizytę w Chinach złożył wiceminister spraw zagranicznych Polski, Marcin Przydacz, inaugurując drugie, bezpośrednie połączenie lotnicze z Warszawy na nowo otwarte lotnisko w Pekinie⁴⁷.

Relacje chińsko-polskie dodatkowo utrudnił wybuch pandemii COVID-19. Na 2020 r. zaplanowany był w Pekinie szczyt inicjatywy 17+1⁴⁸, który po raz pierwszy w historii miał się odbyć pod przewodnictwem Xi Jinpinga. Miał wziąć w nim udział m.in. prezydent RP, przy okazji oficjalnej wizyty w Chinach. Szczyt nie doszedł jednak do skutku (nawet w formule wirtualnej) – formalnie ze względu na pandemię, ale w praktyce także na pogarszające się relacje Chin z UE.

PISM POLICY PAPER

the summit did not take place (even in a virtual form).

For China in 2020, Poland remained one of many European partners in connection with the COVID-19 pandemic and the supply of medical equipment that was intended to increase the importance and image of China in the EU. During the first, spring wave of the pandemic, this also applied to the aid offered to China by Polish authorities and society. In the autumn of 2020, China tried to present itself as a country that had contained the pandemic in contrast to some European countries. At various levels of the political debate, the Chinese authorities have emphasised their readiness to support the Polish authorities in tackling COVID-19. However, Chinese disinformation against the EU, the neglect of the Chinese authorities from the beginning of the pandemic, and problems with the quality of medical equipment supplied by China and presented publicly as Chinese aid, caused a change in the attitude towards China in Poland. In a survey conducted in October and November 2020 for the purposes of a report on European public opinion on China during the coronavirus pandemic, over 40% of Poles expressed a negative opinion about China (less than 30% gave positive feedback).⁷ In the Pew Research Centre's 2019 study, the results were 34% negative and 47% positive, respectively. Poles positively assess Chinese investments and, for example, cooperation with China under the Belt and Road Initiative (BRI). However, more than half of Polish respondents believe conspiracy theories about the COVID-19 being created in a Chinese laboratory.

Levels of the Narrative

The shaping of the Chinese narrative about Poland (and the information policy pursued in this context) takes place on many levels, differentiated due to the real influence on decision-making in Chinese foreign policy. It is a hierarchical process in which the Communist Party of China (CPC) formulates general concepts and then, at the level of, for example, the Ministry of Foreign Affairs or

Dla Chin w 2020 r. Polska pozostawała jednym z wielu europejskich partnerów, którym dostarczały one sprzęt medyczny w celu rozbudowy znaczenia i poprawy swojego wizerunku w UE. Podczas pierwszej (wiosennej) fali pandemii dotyczyło to także pomocy ofiarowanej Chinom przez Polskę. Jesienią 2020 r. strona chińska próbowała już wykorzystać wizerunek państwa, które zdołało opanować wzrosty zachorowań, w przeciwieństwie do części krajów europejskich. Władze chińskie na różnych poziomach debaty politycznej podkreślały gotowość wsparcia władz polskich w walce z pandemią. Jednak ze względu na [chińskie działania dezinformacyjne wobec Unii](#), zaniedbania władz ChRL z początków epidemii czy problemy z jakością dostarczanego sprzętu medycznego (przedstawianego jako chińska pomoc) pogarszało się nastawienie do Chin w Polsce. W sondażu przeprowadzonym w październiku/listopadzie ub.r. na potrzeby raportu o europejskiej opinii publicznej na temat Chin w czasie pandemii COVID-19⁴⁹ ponad 40% Polaków wyraziło o nich negatywną opinię (pozytywną – mniej niż 30%). W badaniu Pew Research Center z 2019 r. było to odpowiednio 34% opinii negatywnych i 47% pozytywnych. Polacy dobrze oceniają inwestycje chińskie, jak i np. współpracę z ChRL w ramach Pasa i Szlaku

Ponad połowa respondentów z Polski wierzy, że wirus SARS-CoV-2 został stworzony w chińskim laboratorium.

(BRI). Jednak ponad połowa respondentów z Polski wierzy, że wirus SARS-CoV-2 został stworzony w chińskim laboratorium.

Poziomy retoryki

Kształtowanie chińskiej narracji na temat Polski (i prowadzona w tym kontekście polityka informacyjna) odbywa się na wielu poziomach, zróżnicowanych ze względu na realny wpływ na decyzje w polityce zagranicznej ChRL. Jest to proces

PISM POLICY PAPER

economic ministries, they are implemented. The supervision and control of the party (Organisational Department of the Central Committee) and state (State Council) also includes state think-tanks involved in the debate on Poland.

President Xi Jinping is at the top of the hierarchy, also as a leader of Central Foreign Affairs Commission (CFAC) in the CPC Central Committee. Below are members of the Politburo, especially Yang Jiechi, a State Councillor and Xi's trusted associate, who in the past visited Poland as the head of the Ministry of Foreign Affairs and secretary-general of CFAC. The International Department of the Central Committee of the CCP, which maintains contacts with Polish political parties,⁸ also participates in the political debate. Song Tao, its current chairman, was the deputy minister of the Ministry of Foreign Affairs from 2011 to 2013, responsible for relations with Poland. Zhang Dejiang (who was in Poland in 2017), chairman of the Chinese parliament, also spoke publicly about Poland. However, he is not active in the current debate on bilateral relations, mainly due to the lack of official interactions with Polish partners in 2019 and 2020.

The Ministry of Foreign Affairs is located lower in the hierarchy than the International Department of the Central Committee of the CCP. Public statements about Poland are made by Minister (and State Councillor) Wang Yi, or Qin Gang, deputy minister responsible for European affairs. The Embassy of the People's Republic of China in Warsaw also participates in this debate, including through interviews and articles by Chinese ambassador Liu Guangyuan, published in the Polish media. The former ambassadors of the People's Republic of China in Poland also play a symbolic, but often important role within the Ministry of Foreign Affairs and the CPC.

The content of the statements of the Ministry of Foreign Affairs and the declarations of the Central Committee of the CCP is confirmed in analytical texts published in China about Poland (which is mainly perceived as part of

hierarchiczny, w którym Komunistyczna Partia Chin formułuje ogólne koncepcje, wdrażane następnie na poziomie np. MSZ czy resortów gospodarczych. Nadzorem i kontrolą organów partyjnych (Wydział Organizacyjny KC) i państwowych (rząd ChRL) objęte są również państwowe ośrodki analityczne, zaangażowane w debatę nt. Polski.

Na szczycie hierarchii stoi przewodniczący Xi Jinping, także jako szef Centralnej Komisji Spraw Zagranicznych (CKSZ) w ramach KC KPCh. Niżej znajdują się członkowie Biura Politycznego, m.in. Yang Jiechi – radca państwowy i zaufany współpracownik Xi, który w przeszłości przyjeżdżał do Polski jako szef MSZ, a obecnie sekretarz generalny CKSZ. Udział w debacie politycznej bierze też Wydział Międzynarodowy KC KPCh, który utrzymuje kontakty z polskimi partiami politycznymi⁵⁰. Jego obecny szef – Song Tao – był w latach 2011–2013 wiceministrem MSZ, odpowiedzialnym m.in. za relacje z Polską. Wcześniej na temat Polski wypowiadał się też publicznie Zhang Dejiang (był w Polsce w 2017 r.), przewodniczący parlamentu Chin, czyli Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (OZPL). Nie był on jednak aktywny w debacie na temat relacji dwustronnych, głównie ze względu na brak oficjalnych interakcji z polskimi partnerami w latach 2019–2020.

Niżej od Wydziału Międzynarodowego KC KPCh w hierarchii znajduje się MSZ ChRL. Publiczne wypowiedzi dotyczące Polski formułowane są przez ministra Wang Yi lub Qin Ganga, wiceministra ds. europejskich. Udział w tej debacie bierze również ambasada ChRL w Warszawie, m.in. poprzez wywiady i teksty chińskiego ambasadora Liu Guangyuana publikowane w polskich mediach. Symboliczną, ale nierzadko istotną rolę w ramach MSZ i partii odgrywają także byli ambasadorowie ChRL w Polsce, co jednak jest silnie zależne od ich koneksji partyjnych.

Treść oświadczeń MSZ i deklaracji z KC KPCh jest potwierdzana w tekstach analitycznych publikowanych w Chinach na temat Polski (głównie jednak jako części Europy Środkowej i UE). Najważniejsze ośrodki to

PISM POLICY PAPER

Central Europe and the EU). The most important analytical centres are the Chinese Academy of Social Sciences (CASS), the Chinese Institute of International Relations (CIIS), and Chinese Institutes of Contemporary International Relations (CICIR). Each is formally associated with one of the state institutions (CIIS with the Ministry of Foreign Affairs, and CICIR with the Ministry of State Security). A separate element of Chinese rhetoric about Poland, but within a centralised, uniformed message, is made up of texts of Chinese state media journalists, and posts on social media.

Topics of the Debate

Compared to the countries of Western Europe, Poland is present in the Chinese public debate to a lesser extent. It is considered to be a country with little influence on China's key interests, whether in relations with the EU, the U.S. or in Asia. It appears in the narrative sporadically when high-level visits occur, or in connection with important Chinese initiatives (such as BRI or 17 + 1). Analysis on Poland then serves the purpose of, among other things, assessing the success of these projects, including trade and investment opportunities for China.

The interest in Poland's foreign and internal policy is not permanent and relies on China's prevailing needs at any given time.

Therefore, the interest in Poland's foreign and internal policy is not permanent and relies on China's prevailing needs at any given time. Poland's policy is usually defined in the Chinese debate through the prism of its membership of NATO and the EU. Independent references to Poland, its politics and history, occur in the Chinese debate mainly during inter-state interactions. It was like that in the speech of the Chinese ambassador to Poland, when, in 2018 (two months after taking office), he mentioned the strategic importance and the multitude of

Chińska Akademia Nauk Społecznych (CASS), Chiński Instytut Stosunków Międzynarodowych (CIIS), czy Chińskie Instytuty Współczesnych Stosunków Międzynarodowych (CICIR). Każdy z nich jest formalnie powiązany z jedną z instytucji państwowych, np. CIIS z MSZ, a CICIR z Ministerstwem Bezpieczeństwa Państwa. Odrębnym elementem retoryki ChRL na temat Polski, ale w ramach scentralizowanego, jednolitego przekazu, są teksty chińskich dziennikarzy, a także wpisy Chińczyków – zwykłych obywateli w mediach społecznościowych.

Tematy dyskusji

Polska w porównaniu z państwami Europy Zachodniej jest w niewielkim stopniu obecna w chińskiej debacie publicznej. Jest uważana za państwo o niewielkim wpływie na realizację kluczowych interesów przez ChRL, czy to w relacjach z UE, USA, czy w Azji. Sporadycznie pojawia się w retoryce ze względu na wizytę wysokiego szczebla czy ważną chińską inicjatywę (jak BRI czy 17+1).

Zainteresowanie polityką Polski nie ma charakteru trwałego, ale doraźny – zależny od aktualnych potrzeb Chin.

Analiza służy wówczas m.in. ocenie powodzenia takich projektów, w tym również szans handlowych i inwestycyjnych dla ChRL. Zainteresowanie polityką zagraniczną i wewnętrzną Polski nie ma więc charakteru trwałego, ale doraźny – zależny od aktualnych potrzeb Chin. Zazwyczaj politykę Polski w chińskiej debacie definiuje się przez pryzmat jej członkostwa w NATO i UE. Samodzielnie odniesienie do Polski, jej polityki czy historii zdarza się w chińskiej debacie głównie podczas interakcji na poziomie międzypaństwowym. Tak było m.in. w przemówieniu ambasadora ChRL w Polsce, kiedy w 2018 r. (dwa miesiące po objęciu stanowiska) wspominał on o strategicznym znaczeniu i mnogości istniejących mechanizmów polsko-chińskiej współpracy⁵¹.

PISM POLICY PAPER

existing mechanisms of cooperation between Poland and China.⁹

Despite the interest in further cooperation with Poland, the country is not treated as an important partner for China, for example in the context of the COVID-19 pandemic. It is not in the group of countries indicated as recipients of the Chinese vaccine or partners in the Health Road initiative, due to the conviction of Chinese authorities that Poland supports the U.S. in the rivalry with China.

Relations with the U.S.

For China, relations with the U.S. are a basic dimension in the analysis of Poland's foreign policy. It highlights the disappointment with Poland's policy that is supposed to share U.S. concerns about China's policy. This is emphasised in the official statements of the spokesman of the Chinese Ministry of Foreign Affairs during press conferences, and by the Chinese embassy in Warsaw. It is also reflected in media comments. Similar statements regarding the U.S. and Poland are also made in direct talks with Chinese experts.

Poland is treated in Chinese discourse as a "submissive victim" and not as a "declared accomplice" of the United States.

However, Poland is treated in Chinese discourse as a "submissive victim" and not as a "declared accomplice" of the United States. This was particularly evidenced by the Chinese reaction after the visit of U.S. Secretary of State Mike Pompeo to Central Europe in 2019. It was described as anti-Chinese and calculated to "pull" Poland from the group of Chinese partners. At that time, China's Ministry of Foreign Affairs assessed it as interference in the internal affairs of other countries, but did not specifically mention Poland in the statements.¹⁰ This position was also presented by Cui Hongjian from CIIS, who judged that Central Europe is an arena of "struggles between great forces", with the

Pomimo zainteresowania dalszą współpracą z Polską nie jest ona traktowana jako istotny partner Chin np. w kontekście pandemii COVID-19. Nie znajduje się w grupie państw wskazywanych jako odbiorcy chińskiej szczepionki czy partnerzy w inicjatywie Zdrowotnego Pasa i Szlaku, m.in. ze względu na przekonanie władz ChRL o poparciu przez Polskę USA w ich rywalizacji z Chinami.

Relacje z USA

Dla ChRL relacje z USA to podstawowy wymiar analizy polskiej polityki zagranicznej. W jego ramach podkreśla się rozczarowanie polityką Polski, dzielącej obawy USA wynikające z działań Chin. Jest to podkreślane zarówno w oficjalnych komunikatach rzecznika MSZ ChRL podczas konferencji prasowych, jak i przez ambasadę ChRL w Warszawie. Znajduje też swoje odbicie w komentarzach medialnych. Podobne tezy odnośnie do USA i Polski padają w bezpośrednich rozmowach z chińskimi ekspertami.

Polska jest traktowana w chińskim dyskursie jako „uległa ofiara”, a nie „zdeklarowany wspólnik” USA.

Polska jest jednak traktowana w chińskim dyskursie jako „uległa ofiara”, a nie „zdeklarowany wspólnik” USA. Wskazywała na to szczególnie reakcja ChRL po wizycie sekretarza stanu USA Mike'a Pompeo w Europie Środkowej w 2019 r. Została ona określona jako antychińska i obliczona na „wyciągnięcie” Polski z grona chińskich partnerów. MSZ ChRL oceniało to wówczas jako ingerencję w sprawy wewnętrzne innych państw, ale w komunikatach nie wspominało o Polsce⁵². Takie stanowisko przedstawił też Cui Hongjian z CIIS, oceniając, że Europa Środkowa jest areną „zmagania pomiędzy wielkimi siłami”, a USA starają się przekuć kooperację w zakresie bezpieczeństwa we współpracę ekonomiczną⁵³. Tak było również w styczniu 2019 r., kiedy zatrzymano w Polsce pracownika Huawei. Oświadczenia zarówno

PISM POLICY PAPER

U.S. is trying to turn security cooperation into economic cooperation.¹¹ This was also the case in January 2019, when a Huawei employee was detained and then arrested in Poland on accusations of espionage. The statements of the spokesman of the Chinese Ministry of Foreign Affairs¹² and the Chinese embassy in Warsaw were neutral towards Poland, emphasising the need to provide Chinese nationals employed in Poland with consular protection. Such tactics towards Poland were also confirmed by the statement of the Chinese Embassy in Warsaw after the conclusion of the 5G declaration by Poland and the U.S. during the visit of Vice-President Mike Pence in September 2019. The Embassy indicated that "(...) China and Poland are important partners for each other. They have the will, conditions and potential to deepen mutually beneficial cooperation in various fields (...)".¹³ The issue of Poland maintaining equal criteria for all vendors during the 5G procedures was also emphasised by Wang during his visit in 2019. *Global Times*, the party daily, suggested, for example, that "Poland is becoming a U.S. partner", adding, however, that China should "(...) let Warsaw understand that it is a partner of the United States. Beijing should not (...) torment Poland, but let her know that it has to pay for the acts committed".¹⁴ The comment by CASS experts published two days earlier directly suggested that "(...) Poland will suffer a political and economic loss if it decides to follow the U.S. path in the Huawei case".¹⁵ Other analysts pointed out that "Poland's rapprochement with the U.S. does not have to mean distance from China,"¹⁶ thus indicating that they understand the Polish necessity to develop relations with the United States, but believe that this does not mean severing contacts with China.

At the start of 2020, work on new Polish 5G regulations (following the recommendations of the European Commission), which will probably result in a legal framework that prevents Huawei from participating in the construction of the Polish 5G network, received no response from China. Neither was there any comment from Chinese officials on statements of Polish politicians,

rzecznika chińskiego MSZ⁵⁴, jak i ambasady ChRL w Warszawie miały neutralny wobec Polski charakter i akcentowały konieczność zapewnienia Chińczykowi opieki konsularnej. Taką taktykę wobec Polski potwierdzało też oświadczenie ambasady ChRL w Warszawie po zawarciu przez Polskę i USA deklaracji w sprawie 5G podczas wizyty wiceprezydenta Mike'a Pence'a we wrześniu 2019 r. Ambasada wskazuje w nim m.in., że „Chiny i Polska są dla siebie ważnymi partnerami. Mają wolę, warunki i potencjał do pogłębiania wzajemnie korzystnej współpracy w różnych dziedzinach”⁵⁵. Kwestię utrzymania przez Polskę równych kryteriów dla wszystkich oferentów w ramach 5G podkreślał także minister Wang podczas swojej wizyty w 2019 r. Partyjny dziennik „Global Times” sugerował np., że „Polska staje się wspólnikiem USA”, dodając jednak, że Chiny powinny „[...] pozwolić Warszawie zrozumieć, że jest wspólnikiem USA. Pekin nie powinien [...] dręczyć Polski, ale dać jej znać, że musi zapłacić za popełnione czyny”⁵⁶. Opublikowany dwa dni wcześniej komentarz ekspertów z CASS wprost sugerował, że „Polska będzie przegrana politycznie i gospodarczo, jeśli zdecyduje się podążać drogą USA w sprawie Huawei”⁵⁷. Inni analitycy wskazywali, że „zbliżenie Polski z USA nie musi oznaczać oddalenia od Chin”⁵⁸, sugerując tym samym, że rozumieją polską konieczność rozwoju relacji ze Stanami Zjednoczonymi.

Jednocześnie rozpoczęcie w 2020 r. prac nad nowymi polskimi przepisami dotyczącymi 5G (wdrażanymi za zaleceniami KE UE), które prawdopodobnie uniemożliwią Huawei udział w budowie polskiej sieci, nie spotkało się z odpowiedzią Chin. Także wypowiedzi polskich polityków mniej lub bardziej bezpośrednio wskazujące na gotowość do przyjęcia amerykańskich postulatów przeciwko Huawei pozostawały bez publicznego komentarza ze strony chińskiej. To zaś wynikało najprawdopodobniej z dwóch czynników – stosunkowo niewielkiego znaczenia Polski, ale także obaw przed całkowitym zniechęceniem władz RP. Zbyt ostre stanowisko mogłoby przesądzić o kształcie polskich rozwiązań prawnych co do

PISM POLICY PAPER

more or less directly indicating Poland's readiness to accept U.S. accusations against Huawei. This was most likely due to two elements: the relatively low importance of Poland, and the fear of completely discouraging the Polish authorities. Too harsh a position could determine the shape of Polish legal solutions regarding 5G. Hence, the emphasis was placed on, among other things, Huawei's campaign highlighting the company's social activities in Poland.

For Chinese experts, one of the most controversial postulates of Polish foreign policy is to increase the U.S. military presence in Poland, partly as an element of strengthening NATO's Eastern Flank. Although Chinese partners admit during direct talks with Polish analysts that this is understandable from Poland's perspective, Chinese studies (approved by the authorities) suggest it is an attempt to provoke Russia, which is an important partner for China in its rivalry with the United States. One of the experts wrote that Poland may become "a bridge in the U.S.-Russian rivalry,"¹⁷ referring to, among other things, the military cooperation agreement signed between Poland and the U.S. in 2020. In the same context, Poland's policy towards the U.S. is described by analyst Song Chaozhu, a graduate of the Central Party School.¹⁸ It presents the intensification of relations between Poland and the U.S. and the related deterioration of contacts between Poland and China as elements of the Polish authorities' attempts to strengthen Poland's position in the international arena.

The importance of Poland's membership in the EU, and relations with other Member States

Poland is currently not present in the Chinese debate on, for example, Brexit, or as a country influencing the shape of EU policy in general or towards China specifically. This was different two or three years ago, when Chinese experts even indicated the possibility of Poland replacing the UK among the five most important EU countries in their analysis and statements.¹⁹

5G. Stąd nacisk położony został m.in. na kampanię Huawei, podkreślającą działania społeczne tej firmy w Polsce.

Dla chińskich ekspertów jednym z najbardziej kontrowersyjnych postulatów polskiej polityki zagranicznej jest zwiększenie obecności wojskowej USA w Polsce, także jako element wzmocnienia wschodniej flanki NATO. Wprawdzie w bezpośrednich rozmowach z polskimi analitykami przyznają oni, że jest to z polskiej perspektywy zrozumiałe, jednak w publikowanych opracowaniach (zatwierdzanych przez władze) wskazują, że jest to prowokacja wobec Rosji – ważnego partnera ChRL w rywalizacji z USA. Jeden z ekspertów pisze wprost, że Polska może stać się „pomostem w rywalizacji amerykańsko-rosyjskiej”⁵⁹, nawiązując m.in. do podpisanej w 2020 r. polsko-amerykańskiej umowy o współpracy wojskowej. W tym samym kontekście politykę Polski wobec USA opisuje też analityczka Song Chaozhu, absolwentka Centralnej Szkoły Partyniej⁶⁰. Przedstawia ona intensyfikację relacji polsko-amerykańskich i związane z tym ochłodzenie w kontaktach polsko-chińskich jako element procesu budowy przez władze Polski silniejszej pozycji państwa na arenie międzynarodowej.

Znaczenie członkostwa Polski w UE i w relacjach z państwami europejskimi

Polska nie występuje obecnie w chińskiej debacie na temat np. brexitu jako państwo wpływające na kształt polityki UE, także wobec ChRL. Inaczej było jeszcze dwa–trzy lata temu, gdy w analizach i wypowiedziach chińscy eksperci wskazywali nawet na możliwość zastąpienia Wielkiej Brytanii w gronie pięciu najważniejszych państw UE⁶¹.

W chińskim dyskursie na temat Unii Europejskiej istnieje silna tendencja do interpretowania jej działań poprzez „koncert mocarstw”, czyli dominację dwóch największych państw – Niemiec i Francji⁶², przy dużym niezrozumieniu szczegółów funkcjonowania UE i kompetencji jej instytucji. Polityka UE jest postrzegana jako

PISM POLICY PAPER

In Chinese discourse on the European Union, there is a strong tendency to interpret its actions through a “concert of powers”, the domination of the two largest countries (Germany and France),²⁰ with a great misunderstanding of the details of the functioning of the EU and the competences of its institutions. EU policy is perceived as the result of the relations between these two countries, and Central Europe (as a whole) is treated as a weaker link, but important due to its connections with the EU’s “core” (mainly German) economy.

For Chinese experts, joining the EU in 2004 was an element of Poland’s strategic goal of “returning to Europe”.²¹ They emphasise that Poland and other Central European countries have engaged in a “game of interests” in the Union. According to China, Poland’s disputes with the European Commission (for example, with regard to the rule of law and the migration crisis²²) result from a two-pronged approach to EU membership. On the one hand are the opportunities for economic development and financial benefits, and on the other, the fears of the current Polish authorities about the EU encroaching on Poland’s sovereignty.²³ In talks with Polish analysts, Chinese experts single out Poland’s dispute with the EU over the rule of law. They comment on it as a confirmation of the validity of Chinese accusations against Western democracies, which that demand China introduce the rule of law when they themselves have problems in this regard. Some Chinese experts also view Poland’s policy in the EU through the prism of its opposition to the Franco-German concept of building a “two-speed” Europe.²⁴

In Chinese discourse, Polish eastern policy in the EU is perceived as focused on maintaining the EU’s stance towards the regimes in Russia or Belarus. An example is Poland’s support for the Belarusian opposition, a position which is supposed to result directly from its hostility towards Russia.²⁵ These protests are assessed by Chinese analysts as the equivalent of the “colour revolutions,” which the Chinese authorities have long accused the U.S. and EU countries of inspiring (also in

wypadkowa relacji tych dwóch państw, a Europa Środkowa (jako całość) traktowana jest jako słabsze ogniwo, istotne jednak ze względu na swoje powiązania z unijnym „jądrem”, czyli głównie niemiecką gospodarką.

Dla chińskich ekspertów wstąpienie Polski do UE w 2004 r. było elementem realizacji jej strategicznego celu, czyli „powrotu do Europy”⁶³. Podkreślają, że zarówno Polska, jak i inne kraje Europy Środkowej zaangażowały się w „grę interesów” w Unii. W ocenie strony chińskiej spory Polski z Komisją Europejską (np. w odniesieniu do praworządności czy kryzysu migracyjnego⁶⁴) wynikają z dwutorowego podejścia do członkostwa w UE – z jednej strony związanych z nim szans rozwoju

Eksperci chińscy w rozmowach z polskimi analitykami wytykają Polsce spór z UE o praworządność.

gospodarczego i korzyści finansowych, a z drugiej obaw obecnych władz RP o utrzymanie suwerenności Polski⁶⁵. Eksperci chińscy w rozmowach z polskimi analitykami wytykają Polsce spór z UE o praworządność. Komentują go jako potwierdzenie słuszności chińskich zarzutów wobec zachodnich demokracji, które domagają się od ChRL wprowadzenia „rządów prawa”, a same mają problemy w tym zakresie. Niektórzy chińscy eksperci identyfikują też politykę Polski w UE przez pryzmat jej sprzeciwu wobec możliwej francusko-niemieckiej koncepcji budowy Europy „dwóch prędkości”⁶⁶.

W chińskim dyskursie polska polityka wschodnia w UE jest postrzegana jako zorientowana na podtrzymywanie kursu Unii wobec reżimów w Rosji czy na Białorusi. Przykładem jest wsparcie Polski dla opozycji białoruskiej, które ma wprost wynikać z jej wrogości do Rosji⁶⁷. Te protesty zaś oceniane są przez chińskich analityków jako odpowiednik „kolorowych rewolucji”, o których inspirację w ChRL (też np. w odniesieniu do sytuacji w Hongkongu) od dawna władze chińskie oskarżają USA czy państwa UE. Opinie te powielają też wpisy

PISM POLICY PAPER

relation to the situation in Hong Kong). These opinions are also repeated in ordinary Chinese entries on Sina Weibo (the Chinese equivalent of Twitter), explaining Polish involvement in Belarus as inspired by the United States. There also appear (though rather sporadically) theories explaining Poland's eastern policy as an attempt to regain the former Polish lands.

Bilateral relations and regional cooperation

During his visit in 2019, Wang Yi referred, among other things, to “mutual trust” and the importance of Poland for the history of Sino-American relations (including negotiations in Warsaw in the 1970s).²⁶ In a telephone conversation with Duda in March 2020, Xi also recalled the slogans of cooperation between Poland and China as part of the “community for a common future.”²⁷ A conversation between Prime Minister Li Keqiang and Morawiecki in April 2020²⁸ had a similar dimension. The Chinese party warned the Polish authorities that it attached great importance to the safety, health and interests of Chinese citizens abroad during the pandemic. This was repeated in the statements of the embassy in Warsaw, in which China emphasised, among other things, the “objectivity and impartiality” with which the Polish Ministry of Health was tackling coronavirus, appreciating, among other things, no discrimination against Chinese citizens at airports.²⁹ Liu Guangyuan, the Chinese ambassador, spoke in a similar vein in an interview for the daily *Rzeczpospolita*, and again at a special press conference in February 2020.³⁰ On the other hand, LOT's suspension of flights from China has become a contentious issue, which was criticised by Liu in the interview mentioned above, and by others.

Relations with Poland are not an important topic of economic debate in China.

zwykłych Chińczyków na Sina Weibo (chińskim odpowiedniku Twittera) tłumaczące zaangażowanie polskie na Białorusi inspiracją Stanów Zjednoczonych. Pojawiają się tam (choć raczej sporadycznie) teorie tłumaczące politykę wschodnią Polski przez dążenie do odzyskania dawnych ziem polskich.

Relacje dwustronne i współpraca regionalna

Podczas wizyty w 2019 r. minister Wang Yi odwoływał się m.in. do „wzajemnego zaufania” i znaczenia Polski dla historii relacji chińsko-amerykańskich (w tym negocjacji toczonych w Warszawie w latach 70. XX w.)⁶⁸. W rozmowie telefonicznej z prezydentem Andrzejem Dudą z marca 2020 r. przewodniczący Xi również przywoływał hasła polsko-chińskiej współpracy w ramach „wspólnoty na rzecz wspólnej przyszłości”⁶⁹. Podobny wymiar miała także rozmowa premiera Li Keqiang z premierem Mateuszem Morawieckim z kwietnia ub.r.⁷⁰ Strona chińska uprzedziła władze polskie, że przywiązuje dużą wagę do bezpieczeństwa, zdrowia i interesów obywateli ChRL przebywających poza granicami kraju w czasach pandemii. Powtarzały to komunikaty ambasady w Warszawie, w których ChRL podkreślała m.in. „obiektywizm i bezstronność”, z jaką polskie Ministerstwo Zdrowia podchodzi do walki z wirusem, doceniając m.in. brak dyskryminacji Chińczyków na lotniskach⁷¹. W podobnym duchu wypowiadał się ambasador ChRL Liu Guangyuan w wywiadzie dla dziennika „Rzeczpospolita”⁷² oraz na specjalnej konferencji prasowej w lutym ub.r.⁷³ Kwestią sporną stało się natomiast zawieszenie połączeń lotniczych z Chin przez LOT, co m.in. skrytykował ambasador Liu we wspomnianym wywiadzie.

Relacje z Polską nie są istotnym tematem debaty ekonomicznej w Chinach.

Relacje z Polską nie są istotnym tematem debaty ekonomicznej w Chinach. W tym

PISM POLICY PAPER

Relations with Poland are not an important topic of economic debate in China. In this context, it focuses mainly on the EU as an organisation that has competences in trade and investment, and thus an impact on the situation of Chinese companies in Poland and the EU. The main element of Chinese assessments of economic cooperation with Poland (apart from the participation of Chinese companies in tenders for, among other things, the construction of roads in Poland) were transport issues, including the launch of new rail connections between China and the EU, which for China was one example of the importance of Poland's participation in the BRI.³¹ Chinese experts repeat the Chinese authorities' statements about China's readiness to facilitate Polish imports and change the balance of trade volume, but they do not go beyond usual formulas of "goodwill gestures," and do not include attempts to reduce certification requirements or raise exports limits in, for example, the food industry.

It seems, however, that assurances about cooperation were only symbolic, in line with Chinese rhetoric, which inscribes the perspective of cooperation in the "17+1" and "Belt and Road" initiatives.³² The pursuit of cooperation between Poland and China was supported, for example, by the CIIS analysis, in which the authors, when assessing the effects of the pandemic on the image of China, indicated that "Central European countries were better oriented towards cooperation with China than those from Western Europe".³³ However, this did not change the fact that, in Chinese political discourse, the importance of Poland within the "17+1" initiative is being reduced in favour of Hungary, unlike two or three years ago.³⁴

Historical issues

Historical policy and attachment to European and Western values are also important elements of Chinese debate on Poland. Participants in the debate about Poland repeatedly point to these aspects as enabling

kontekście koncentruje się ona głównie na UE jako organizacji, która ma podstawowe kompetencje dotyczące handlu i inwestycji, a więc możliwość wpływu na sytuację chińskich firm w Polsce. Głównym elementem, który przewijał się w chińskich ocenach współpracy gospodarczej z Polską (oprócz udziału chińskich firm w przetargach na m.in. budowę dróg w Polsce), były kwestie transportowe, w tym uruchamianie nowych połączeń kolejowych z Chin do UE, co dla ChRL było jednym z dowodów na znaczenie Polski w BRI⁷⁴. Eksperci chińscy powtarzają za władzami ChRL stwierdzenia o gotowości władz do ułatwień dla polskiego importu, ale nie wykraczają one poza zwyczajowe formuły o „dobrej woli” i nie obejmują dążenia do zmniejszenia certyfikacji czy ograniczeń eksportu, np. żywności.

Wydaje się jednak, że zapewnienia o współpracy miały wówczas jedynie symboliczny charakter, zgodnie z chińską retoryką, która perspektywę współpracy wpisuje w inicjatywę 17+1 oraz Pasa i Szlaku⁷⁵. Dążenie do kooperacji polsko-chińskiej wspierały np. analizy CIIS, których autorzy, oceniając skutki pandemii dla wizerunku Chin, wskazywali, że państwa Europy Środkowej są bardziej niż te z Europy Zachodniej skłonne do współpracy z ChRL⁷⁶. Nie zmieniało to jednak faktu, że w chińskim dyskursie politycznym znaczenie Polski w ramach inicjatywy 17+1 jest redukowane na rzecz Węgier – inaczej, niż było to jeszcze dwa–trzy lata temu⁷⁷.

Kwestie historyczne

Istotnymi elementami chińskiej debaty na temat Polski są też polityka historyczna oraz przywiązanie do wartości europejskich i zachodnich. Uczestnicy debaty o Polsce wielokrotnie wskazują na te aspekty jako umożliwiające Polsce członkostwo w UE czy NATO⁷⁸. Kong Tianping z CASS m.in. opisywał transformację Polski i określał ją jako państwo, które osiągnęło „stabilność polityczną, dobrobyt gospodarczy i harmonię społeczną”⁷⁹. Kwestie historyczne często komentowane są w postach publikowanych przez obywateli Chin w mediach

PISM POLICY PAPER

Polish membership of the EU and NATO.³⁵ Kong Tianping from CASS described the transformation of Poland and defined it as a state that achieved “political stability, economic prosperity and social harmony”.³⁶ Historical issues are often commented on in posts published by Chinese citizens on social media, usually when information from Poland appears on the internet in China (on sites such as Sina Weibo, QQ and Toutiao). Opinions posted there are often controversial referring to unverified or even demonstrably untrue information. One of the main historical themes, which regularly appears in entries, is the attitude of Poland during the Versailles conference after the First World War.³⁷ Users recall a story in which Poland did not allow the adoption of pro-China resolutions in the League of Nations. In addition, they accuse Poland of recognising the puppet and pro-Japanese government of Manchukuo in 1938 and, according to the author of one entry, not withdrawing that support until 1942.³⁸ The history of Poland is therefore seen in this context as one of the elements informing its present foreign policy. The issues of historical politics and conflicts with other countries are analysed in this debate, sometimes appearing in relation to Ukraine³⁹ or Israel.⁴⁰

Conclusions

The Chinese debate on Poland is incoherent and dependent on changes in China’s foreign

The Chinese debate on Poland is incoherent and dependent on changes in China’s foreign policy, mainly towards the U.S. and the EU.

policy, mainly towards the U.S. and the EU. Thus, Poland is perceived as a country affected by U.S. rivalry with China, but still capable of making independent decisions on important issues such as 5G.

Poland is hardly present in the narrative of Chinese authorities and experts, which is based on the low importance of Poland in

społecznościowych, zazwyczaj przy okazji informacji z Polski pojawiających się w chińskim internecie (Sina Weibo, QQ, Toutiao). Zamieszczane tam opinie są często kontrowersyjne poprzez odwoływanie się do informacji niesprawdzonych, czy wręcz nieprawdziwych. Jednym z głównych tego rodzaju tematów historycznych, który powraca regularnie we wpisach, jest postawa Polski podczas konferencji wersalskiej po I wojnie światowej⁸⁰. Użytkownicy przywołują historię, w której Polska nie dopuściła do przyjęcia prochińskich rezolucji w Lidze Narodów. Ponadto zarzucają jej, że w 1938 r. uznała marionetkowy i projapoński rząd Mandżukuo oraz – zgodnie z oceną autora wpisu – nie wycofała tego poparcia aż do 1942 r.⁸¹ Historia Polski jest więc w tym kontekście postrzegana jako jeden z elementów konstytuujących jej obecną politykę zagraniczną. Kwestie polityki historycznej i konfliktów z innymi państwami są w tej debacie analizowane i czasami pojawiają się też np. w odniesieniu do Ukrainy⁸² czy Izraela⁸³.

Wnioski

Chińska debata o Polsce jest niespójna i uzależniona od zmian w polityce zagranicznej ChRL, głównie wobec USA i UE. Tym samym RP jest postrzegana jako państwo dotknięte

Chińska debata o Polsce jest niespójna i uzależniona od zmian w polityce zagranicznej ChRL, głównie wobec USA i UE.

przez rywalizację USA z Chinami, ale nadal zdolne do podejmowania samodzielnych decyzji w ważnych sprawach, np. 5G.

Polska jest słabo obecna w retoryce władz i środowisk eksperckich ChRL, co wynika m.in. z jej niskiego znaczenia w polityce zagranicznej Chin. Baza danych chińskich wydawnictw naukowych w części poświęconej chińskiej polityce zagranicznej i stosunkom międzynarodowym (na przestrzeni kilkudziesięciu lat) zawiera pod hasłem „Polska” ok. 1800 rekordów

PISM POLICY PAPER

Chinese foreign policy. The database of Chinese academic publications lists, under "Poland", approximately 1,800 records in connection with Chinese foreign policy and international relations spanning several decades (for Germany there are 8,000 results, and for Hungary there are 1,000). As this debate is centrally controlled, it gives a significant picture of the current problems in relations between Poland and China. The negligible number of media publications, and probably the weak presence of the topic of political relations with Poland in Chinese social media (which, however, is difficult to measure), additionally shows that Polish topics do not arouse great emotion in Chinese society. Recognition of Poland is growing, but it is still limited to stereotypes (such as Chopin and Curie-Skłodowska) and specific areas (theatre and computer games) at a lower level. In this context, Polish policy does not excite Chinese audiences, even if they are often inspired by the authorities.

The development of the current situation in the EU, including the tightening of its policy towards China, as well as Biden's maintenance of competition with China, will make it virtually impossible to return to the situation as it was before the rule of Donald Trump. Although China is still waiting for the decisions of some EU countries (including Poland) regarding Huawei's participation in the 5G network, the lack of a clear response shows that it has practically come to terms with the loss of this part of the market. In this context and given the negative attitude of China towards elements of the global system important for Poland (such as respect for international law), no improvement in this situation should be assumed. Cliches and stereotypes present in the debate on Poland are not a threat in the sense that they result not so much from a negative attitude as from China's negligible interest in Poland.

China's actions towards Poland will focus on maintaining the elements of cooperation (trade and investment). China will be waiting for the possibility of change, which may come about either via a return to the pre-2019 policy of engagement, or a deterioration in

(„Niemcy” – 8000, „Węgry” – 1000). Jako że debata ta jest centralnie sterowana, daje to istotny obraz aktualnych problemów w relacjach polsko-chińskich. Znikoma liczba publikacji medialnych czy prawdopodobnie słaba obecność tematu relacji politycznych z Polską w chińskich mediach społecznościowych (co jest jednak trudno mierzalne) dodatkowo pokazują, że tematy polskie nie budzą w społeczeństwie ChRL większych emocji. Rozpoznawalność Polski rośnie, ale nadal pozostaje na niskim poziomie i ograniczona jest do stereotypów (Chopin, Skłodowska-Curie) oraz konkretnych obszarów (teatr, gry komputerowe). W tym kontekście polska polityka nie emocjonuje chińskich odbiorców, nawet jeśli są oni inspirowani przez władze.

Rozwój obecnej sytuacji w UE, w tym zaostrzenie jej polityki wobec ChRL, a także utrzymanie przez Joe Bidena rywalizacji z Chinami spowodują, że powrót do sytuacji sprzed rządów Donalda Trumpa jest w dużej mierze niemożliwy. Chińska Republika Ludowa czeka jeszcze wprawdzie na decyzje niektórych państw UE (także Polski) dotyczące udziału Huawei w sieci 5G, ale brak jednoznacznej reakcji pokazuje, że praktycznie już się pogodziła z utratą tej części rynku. W tym kontekście i przy negatywnym nastawieniu ChRL do ważnych dla Polski elementów systemu globalnego (np. respektowania prawa międzynarodowego) nie należy zakładać poprawy tej sytuacji. Klisze i stereotypy obecne w debacie na temat Polski nie stanowią zagrożenia, wynikają bowiem nie tyle z negatywnego nastawienia, co ze znikomego zainteresowania Polską w Chinach.

W działaniach wobec Polski ChRL skupi się na podtrzymaniu elementów służących współpracy (handel, inwestycje). Będzie wyczekiwała na możliwość zmiany: albo powrotu do polityki zaangażowania sprzed 2019 r., albo pogorszenia sytuacji gospodarczej państw Zachodu w stopniu, który zmusi je do zacieśnienia współpracy, a nie do konfrontacji z Chinami. W obu tych przypadkach zmiana polityki UE czy USA

PISM POLICY PAPER

the economic situation of Western countries to a degree that will force them to tighten cooperation, and not confront China. In both cases, changing EU or the U.S. policy would require the failure of their development plans (such as technological) without cooperation with China, and at the same time maintaining a positive economic condition of China, which is currently not entirely certain. BRI and “17+1” will lose importance in the context of the economic and political impact of the COVID-19 pandemic. Thus, the role of Central Europe in Chinese policy will be smaller. On the other hand, China’s rivalry with the U.S. will increase, including through cooperation with Russia. Therefore, it cannot be ruled out that the threats to Poland formulated in some Chinese media after the possible exclusion of Huawei from the construction of the 5G network will in fact be acted upon. These could take the form of a political signal (similar to the detention of Canadian citizens)⁴¹ or economic sanctions (as was the case against Australian companies).⁴² It is worthwhile for Poland, in supporting the common policy of the EU, the U.S. and NATO, to simultaneously develop more communication channels with China in order to clarify the disputed issues. The low rank of relations with Poland reduces the likelihood of a sharp reaction from China, but it also makes the influence of Poland on China’s policy smaller than that of, for example, the Netherlands or Spain.

musiałaby jednak zostać spowodowana fiaskiem ich planów rozwoju (np. technologicznego), bez współpracy z ChRL, a jednocześnie wymagałaby utrzymania w Chinach pozytywnej kondycji gospodarczej, co nie jest pewne. Zarówno BRI, jak i 17+1 stracą na znaczeniu w kontekście skutków gospodarczych i politycznych pandemii COVID-19. Tym samym rola Europy Środkowej w polityce chińskiej będzie mniejsza. Wzrośnie za to nastawienie Chin na rywalizację z USA, w tym poprzez współpracę z Rosją. Nie można więc wykluczyć, że formułowane w części chińskich mediów groźby wobec Polski po ewentualnym wykluczeniu Huawei z budowy sieci 5G znajdą swoje pokrycie w rzeczywistości. Mogą one przybrać formę sygnału politycznego na wzór zatrzymania obywateli kanadyjskich⁸⁴ czy sankcji gospodarczych wobec firm z Australii⁸⁵. Warto, aby Polska – wspierając wspólną politykę UE, USA i NATO – jednocześnie rozwijała kanały komunikacji z ChRL, aby wyjaśniać sporne kwestie. Niska ranga relacji z Polską zmniejsza prawdopodobieństwo ostrej reakcji ze strony Chin, jednak powoduje też, że wpływ RP na politykę ChRL jest mniejszy niż np. Holandii czy Hiszpanii.

¹ Since 2011, multilateral relations have also been strengthened, including the inauguration in 2012 of the “16+1” China-CEE initiative. Official visits by Duda to China in 2015 and Xi Jinping to Poland in 2016 took place, and Poland joined the Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) and signed an MoU on the Belt and Road Initiative (BRI).

² “Rozmowy o relacjach polsko-chińskich w Warszawie” [*Talks on Polish-Chinese relations in Warsaw*], MFA Poland, <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/rozmowy-o-relacjach-polsko-chińskich-w-warszawie>, 2 March 2019.

³ “Spotkanie premiera Mateusza Morawieckiego z ministrem spraw zagranicznych Chin” [Meeting between PM Mateusz Morawiecki and Chinese foreign minister], Office of the Prime Minister of

PISM POLICY PAPER

Poland, <https://www.gov.pl/web/premier/spotkanie-premiera-mateusza-morawieckiego-z-ministrem-spraw-zagranicznych-chin>, 8 July 2019.

⁴ “2nd meeting of China-Poland Intergovernmental Committee Joint Conclusions,” MFA China, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zjzg_663340/xos_664404/gjlb_664408/3210_664710/3212_664714/t1679524.shtml, 9 July 2019.

⁵ Suspended during the COVID-19 pandemic.

⁶ Since Greece joined the initiative in 2017, it has unofficially been called “17+1”.

⁷ R.Q. Turcsányi, M. Šimalčík, K. Kironska, R. Sadlakova (eds.), “European public opinion on China in the age of COVID-19. Differences and common ground across the continent,” CEIAS, <https://ceias.eu/survey-europeans-views-of-china-in-the-age-of-covid-19/>, 20 November 2020.

⁸ The last meeting (virtual, and the only one in 2020) happened in October with a representative of the Left Democratic Alliance. “Qian Hongshan holds video exchanges with SLD Deputy Head of Poland and Vice Chairman of the Polish-Chinese Parliamentary Group,” IDCPC, https://www.idcpc.org.cn/english/news/202010/t20201016_140448.html, 13 October 2020.

⁹ “Speech by Ambassador Liu Guangyuan at panel entitled ‘The future of cooperation between Poland and China’ during the 10th European Economic Conference,” China’s Embassy in Poland, http://www.chinaembassy.org/pol/sghd_1/t1560583.htm, 15 May 2018.

¹⁰ “2019 nian 2 yue 13 ri waijiaobu fayan ren Hua Chunying zhuchi li xing jizhe hui” [Press Conference of MFA Spokesperson Hua Chunying from 13 February 2019], FMPRC, https://www.fmprc.gov.cn/web/fyrbt_673021/jzhsl_673025/t1637614.shtml, 13 February 2019.

¹¹ Yang Sheng, “U.S. ‘trying to disrupt’ China–CEE ties,” *Global Times*, <https://www.globaltimes.cn/content/1138523.shtml>, 11 February 2019.

¹² “2019 nian 1 yue 14 ri waijiaoby fayan ren Hua Chunying zhuchi li xing jizhe hui” [Press Conference of MFA Spokesperson Hua Chunying from 14 January 2019], FMPRC, https://www.fmprc.gov.cn/web/wjb_673085/zjzg_673183/gjs_673893/gjzz_673897/lhgvyffz_673913/fyrth_673921/t1629296.shtml, 14 January 2019.

¹³ Zhonguo zhu, “Bolan shiguan fayan ren jiu bo mei qianshu 5G gongtong shenming da jizhe wen” [Spokesperson of the Chinese embassy in Poland answers question on Polish-American common 5G declaration], China’s Embassy in Poland, <http://pl.china-embassy.org/chn/sghd/t1694167.htm>, 3 September 2019.

¹⁴ “Poland becoming a U.S. accomplice,” *Global Times*, <https://www.globaltimes.cn/content/1135612.shtml>, 13 January 2019.

¹⁵ Chen Qingqing, Shen Weiduo, “Poland bound to be a loser if it follows the U.S. in taking on Huawei: analyst,” *Global Times*, <https://www.globaltimes.cn/content/1135469.shtml>, 11 January 2019.

¹⁶ Li Ruohan, Shan Jie, “Poland is getting closer to the U.S., but should China be worried?,” *Global Times*, <https://www.globaltimes.cn/content/1135861.shtml>, 15 January 2019.

¹⁷ Wang Hongyi, “Bolan huo bei tui xiang mei e duikang ‘qiaotuobao’” [Poland may be forced to become a bridge in the confrontation between the U.S. and the Russian Federation], Sohu, https://www.sohu.com/a/412280791_618422, 9 August 2020.

¹⁸ Song Chaozhu, *Ting zao zhanlue zhidian guojia, Meiguo dui Bolan jubian yu zhuangui de yingxiang yanjiu* [On building a strategy of a strong state. A study on change in the relations between the U.S. and Poland], Beijing, 2019, p.235.

¹⁹ Such comments were made during the author’s interviews with Chinese experts and analysts from CASS and CIIS during conferences in Poland and meetings in China. See also: He Zhigao (ed.) *16+1 cooperation and China-EU relationship*, China-CEE Institute, Budapest, 2018.

²⁰ Cui Hongjian, “Zhongguo—oumeng guanxi de jiegou xing bianhua ji qi qianjing” [Structural changes and perspectives on China-EU relations], CIIS, http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1140.html, 31 October 2017.

²¹ Jiang Li, “Zhong dongou guojia zai oumeng de liyi suqiu he liyi boyi” [Demands and games of interests of Central and Eastern European countries in the European Union], AISIXIANG, <http://www.aisixiang.com/data/114855.html>, 30 January 2019.

PISM POLICY PAPER

- ²² Jin Ling, “Nanmin weiji Beijing xia oumeng zhoubian zhili kunjing ji qi wushi taozheng” [Dilemmas of the EU peripheries management and their practical use during the migration crisis], CIIS, http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1146.html, 20 March 2017.
- ²³ *Ibidem*. See also: Jin Ling, “The Situation in Europe: Restart of Integration after Crisis Mitigation,” in: *The CIIS Blue Book on the International Situation and China’s Foreign Affairs*, Beijing, 2018, p. 48.
- ²⁴ Song Qing, „Chongqi, ‘fa de zhou xin’—zhenxing ouzhou de jie yao” [The renewal of the Franco-German axis—antidote for revitalisation of Europe], SIIS, <http://www.siis.org.cn/Research/Info/4675>, 14 March 2019.
- ²⁵ Zhang Yanlu, “Will Belarus face the same fate as Ukraine with intervention from the West?,” *Global Times*, <https://www.globaltimes.cn/content/1198391.shtml>, 20 August 2020.
- ²⁶ “Wang Yi Holds Talks with Minister of Foreign Affairs Jacek Czaputowicz of Poland and Attends the 2nd Meeting of China-Poland Intergovernmental Committee,” MFA China, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1680040.shtml, 8 July 2019.
- ²⁷ “President Xi Jinping Speaks by Phone with Polish President Andrzej Duda,” China’s Embassy in Poland, <http://pl.china-embassy.org/pol/zgyw/t1761096.htm>, 23 March 2020.
- ²⁸ “Premier Li Keqiang Speaks by Phone with Prime Minister Mateusz Morawiecki of Poland,” MFA China, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zjig_663340/xos_664404/gjlb_664408/3210_664710/3212_664714/t1770810.shtml, 16 April 2020.
- ²⁹ “Rzecznik prasowy ambasady CHRL w Warszawie odpowiada na pytania dotyczące epidemii nowego typu koronawirusa” [Spokesperson of Chinese embassy in Warsaw answers question on the new type of coronavirus], China’s Embassy in Poland, http://www.chinaembassy.org.pl/pol/sghd_1/t1739199.htm, 3 February 2020.
- ³⁰ “Przemówienie JE Ambasadora Liu Guangyuan na konferencji prasowej w sprawie przeciwdziałania zachorowaniom na zapalenie płuc wywołane przez nowy typ koronawirusa” [Speech by HE Ambassador Liu Guangyuan on the press conference on measures against a pneumonia caused by a new type of coronavirus], China’s Embassy in Poland, http://pl.china-embassy.org/pol/sghd_1/t1743714.htm, 12 February 2020.
- ³¹ Lizi Guo, “Yidai yilu: Chengguo, wenti yu silu” [Belt and Road: achievements, problems and ideas], http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1129.html, CIIS, 12 August 2018.
- ³² Zhongguo zbu, “Bolan shiguan juban Xi Jinping waijiao sixiang yu zhong bo mingun gongtongti xuan jie yantao hui” [Chinese embassy in Poland organises seminar on ‘Xi Jinping’s thought’ and Polish-Chinese community on a shared future], <http://www.china-ceec.org/chn/sbhz/t1822634.htm>, Cooperation between China and Central and Eastern European Countries, 1 October 2020.
- ³³ Cui Hongjian, “‘Xushi zhi zheng?’ Yiqing qijian ouzhou she hua yulun de bianhua ji qi tedian” [‘Battle on narratives?’ Changes and characteristics of European public opinion on China in the context of the pandemic], CIIS, http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1024.html, 17 June 2020.
- ³⁴ Liu Zuokui, *Europe and the “Belt and Road” Initiative. Responses and Risks*, Beijing, 2019, p. 16.
- ³⁵ Kong Tianping, “Bolan ‘yongbao xifang’ de lishi genyuan” [Historical roots of Polish worship of the West], IES, http://ies.cass.cn/wz/yjcg/zdogi/201903/t20190311_4845538.shtml, 11 March 2019.
- ³⁶ Kong Tianping, “Bolan: Cong ‘ouzhou bingfu’ dao ‘Zhong’ou zhi ying’” [Poland: from ‘sick man of Europe’ to ‘eagle of Central Europe’], IES, http://ies.cass.cn/wz/yjcg/zdogi/201207/t20120731_2458664.shtml, 1 December 2012.
- ³⁷ Weisheme jindai Zhongguo, “Ren ruci fangan bolan: Gan we ri koi zuo maqianzu” [Why modern Chinese are so disgusted with Poland: to become a pawn of Japanese invaders?], Sina, <https://mil.news.sina.com.cn/history/2020-08-21/doc-iivhvpwy2203637.shtml>, 21 August 2020.
- ³⁸ Xin bi tian gao, “Ming bi zhi bao de bolan” [Poland with heart higher than sky, but life thinner than paper], Toutiao, <https://www.toutiao.com/a6646968916704756228/>, 16 January 2019.
- ³⁹ Zhang Lijuan, “Bolan he wukelan gaunyu lishi jiyi de chongtu” [Polish-Ukrainian conflict on historical memory], *Russian Studies (China)*, Beijing, nr 6, December 2018.
- ⁴⁰ Qi Shujie, Xie Lichen, “Bo yi guanxi zong lun” [On Polish-Israeli relations], *Journal of Chifeng University*, vol. 39, nr 11, 2018.

PISM POLICY PAPER

⁴¹ In December 2018, based on a warrant from a U.S. court and in connection with charges of fraud, Huawei's vice-chairwoman was detained in Canada. That same month, the Chinese authorities detained two Canadian citizens and later charged them with espionage.

⁴² In response to the Huawei ban from participation in 5G development and inquires into the emergence of the COVID-19 pandemic in China, the Chinese authorities introduced a series of actions, including extra tariffs on Australian products and restrictions on Australian companies.

⁴³ Od 2011 wzmocniono także relacje wielostronne, m.in. w ramach zapoczątkowanej w 2012 r. inicjatywy współpracy Chin z Europą Środkową, czyli 16+1. Doszło do wizyt Andrzeja Dudy w ChRL w 2015 r. i Xi Jinpinga w Polsce w 2016 r., przystąpienia Polski do Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB) czy podpisania protokołu ustaleń w sprawie inicjatywy Pasa i Szlaku.

⁴⁴ *Rozmowy o relacjach polsko-chińskich w Warszawie*, 2 marca 2019 r., <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/rozmowy-o-relacjach-polsko-chińskich-w-warszawie>.

⁴⁵ *Spotkanie premiera Mateusza Morawieckiego z ministrem spraw zagranicznych Chin*, 8 lipca 2019 r., <https://www.gov.pl/web/premier/spotkanie-premiera-mateusza-morawieckiego-z-ministrem-spraw-zagranicznych-chin>.

⁴⁶ *2nd meeting of China-Poland Intergovernmental Committee Joint Conclusions*, 9 lipiec 2019 r., https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zjzg_663340/xos_664404/gilb_664408/3210_664710/3212_664714/t1679524.shtml.

⁴⁷ Zostało ono zawieszono podczas pandemii COVID-19.

⁴⁸ Od kiedy w 2019 r. do inicjatywy przystąpiła Grecja, nieformalnie określa się ją jako „17+1”.

⁴⁹ R.Q. Turcsányi i in. (red.), *European public opinion on China in the age of COVID-19. Differences and common ground across the continent*, 20 listopada 2020 r., <https://ceias.eu/survey-europeans-views-of-china-in-the-age-of-covid-19/>.

⁵⁰ Ostatnie (i jedyne w 2020 r.) spotkanie (wirtualne) odbyło się w październiku z przedstawicielem Sojuszu Lewicy Demokratycznej. *Qian Hongshan holds video exchanges with SLD Deputy Head of Poland and Vice Chairman of the Polish-Chinese Parliamentary Group*, 13 października 2020 r., https://www.idcpc.org.cn/english/news/202010/t20201016_140448.html.

⁵¹ *Speech by Ambassador Liu Guangyuan at panel: "The future of cooperation between Poland and China" of the 10th European Economic Conference*, 15 maja 2018 r., http://www.chinaembassy.org/pol/sghd_1/t1560583.htm.

⁵² *2019 nian 2 yue 13 ri waijiaoby fayan ren Hua Chunying zhuchi li xing jizhe hui* [Konferencja prasowa rzecznik MSZ ChRL Hua Chunying z 13 lutego 2019 r.], https://www.fmprc.gov.cn/web/fyrbt_673021/jzhsl_673025/t1637614.shtml.

⁵³ Yang Sheng, *US 'trying to disrupt' China-CEE ties*, 11 lutego 2019 r., <https://www.globaltimes.cn/content/1138523.shtml>.

⁵⁴ *2019 nian 1 yue 14 ri waijiaoby fayan ren Hua Chunying zhuchi li xing jizhe hui* [Konferencja prasowa rzecznik MSZ ChRL Hua Chunying z 14 stycznia 2019 r.], https://www.fmprc.gov.cn/web/wjb_673085/zjzg_673183/gjs_673893/gjzz_673897/lhgyffz_673913/fyrth_673921/t1629296.shtml.

⁵⁵ *Zhonguo zhu Bolan shiguan fayan ren jiu bo mei qianshu 5G gongtong shenming da jizhe wen* [Rzecznik prasowy Ambasady Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce odpowiada na pytanie dotyczące polsko-amerykańskiej wspólnej deklaracji 5G], 3 września 2019 r., <http://pl.china-embassy.org/chn/sghd/t1694167.htm>.

⁵⁶ *Poland becoming a U.S. accomplice*, 13 stycznia 2019 r., <https://www.globaltimes.cn/content/1135612.shtml>.

⁵⁷ Chen Qingqing, Shen Weiduo, *Poland bound to be a loser if it follows the U.S. in taking on Huawei: analyst*, 11 stycznia 2019 r., <https://www.globaltimes.cn/content/1135469.shtml>.

⁵⁸ Li Ruohan, Shan Jie, *Poland is getting closer to U.S., but should China be worried?*, 15 stycznia 2019 r., <https://www.globaltimes.cn/content/1135861.shtml>.

⁵⁹ Wang Hongyi, *Bolan huo bei tui xiang mei e duikang „qiaotuobao”* [Polska może być zmuszona, aby stać się pomostem w konfrontacji między USA a Federacją Rosyjską], 9 sierpnia 2020 r., https://www.sohu.com/a/412280791_618422.

PISM POLICY PAPER

- ⁶⁰ Song Chaozhu, *Ting zao zhanlue zhidian guojia, Meiguo dui Bolan jubian yu zhuangui de yingxiang yanjiu* [O budowie strategii silnego państwa. Studium zmiany w relacjach między USA a Polską], Beijing, 2019, s. 235.
- ⁶¹ Tego typu komentarze pojawiały się w rozmowach autora z chińskimi ekspertami i analitykami z CASS i CISS przy okazji konferencji w Polsce czy spotkań w Chinach. Także: He Zhigao (red.), *16+1 cooperation and China-EU relationship*, Budapest, 2018.
- ⁶² Cui Hongjian, *Zhongguo – oumeng guanxi de jiegou xing bianhua ji qi qianjing* [Zmiany strukturalne i perspektywy w relacjach ChRL-UE], 31 października 2017 r., http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1140.html.
- ⁶³ Jiang Li, *Zhong dongou guojia zai oumeng de liyi suqiu he liyi boyi* [Żądania i gry interesów państw Europy Środkowej i Wschodniej w Unii Europejskiej], 30 stycznia 2019 r., <http://www.aisixiang.com/data/114855.html>.
- ⁶⁴ Jin Ling, *Nanmin weiji Beijing xia oumeng zhoubian zhili kunjing ji qi wushi taozheng* [Dylematy zarządzania peryferiami UE i ich praktyczne zastosowanie podczas kryzysu migracyjnego], 20 marzec 2017 r., http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1146.html.
- ⁶⁵ *Ibidem*. Także w: Jin Ling, *Situation in Europe: Restart of Integration after Crisis Mitigation*, The CIIS Blue Book on International Situation and China's Foreign Affairs, Beijing, 2018, s. 48.
- ⁶⁶ Song Qing, *Chongqi "fa de zhou xin" – zhenxing ouzhou de jieyao* [Odnowienie osi francusko-niemieckiej – antidotum na rewitalizację Europy], 14 marca 2019 r., <http://www.siis.org.cn/Research/Info/4675>.
- ⁶⁷ Zhang Yanlu, *Will Belarus face the same fate as Ukraine with intervention from the West?*, 20 sierpnia 2020 r., <https://www.globaltimes.cn/content/1198391.shtml>.
- ⁶⁸ Wang Yi Holds Talks with Minister of Foreign Affairs Jacek Czaputowicz of Poland and Attends the 2nd Meeting of China-Poland Intergovernmental Committee, 8 lipca 2019 r., https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1680040.shtml.
- ⁶⁹ President Xi Jinping Speaks by Phone with Polish President Andrzej Duda, 23 marca 2020 r., <http://pl.china-embassy.org/pol/zgyw/t1761096.htm>.
- ⁷⁰ Premier Li Keqiang Speaks by Phone with Prime Minister Mateusz Morawiecki of Poland, 16 kwietnia 2020 r., https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zjig_663340/xos_664404/gjlb_664408/3210_664710/3212_664714/t1770810.shtml.
- ⁷¹ Rzecznik prasowy ambasady CHRL w Warszawie odpowiada na pytania dotyczące epidemii nowego typu koronawirusa, 3 lutego 2020 r., http://www.chinaembassy.org/pol/sghd_1/t1739199.htm.
- ⁷² T. Bielecki, *Ambasador Chin zapowiada walkę z jedzeniem dzikich zwierząt*, 6 lutego 2020 r., <https://www.rp.pl/Dyplomacja/200209583-Ambasador-Chin-zapowiada-walke-z-jedzeniem-dzikich-zwierzat.html>.
- ⁷³ Przemówienie JE Ambasadora Liu Guangyuan na konferencji prasowej w sprawie przeciwdziałania zachorowaniom na zapalenie płuc wywołane przez nowy typ koronawirusa, 12 lutego 2020 r., http://pl.china-embassy.org/pol/sghd_1/t1743714.htm.
- ⁷⁴ Lizi Guo, *Yidai yilu: Chenguo, wenti yu silu* [Pas i Szlak: osiągnięcia, problemy i idee], 12 sierpnia 2018 r., http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1129.html.
- ⁷⁵ *Zhongguo zhu bolan shiguan juban Xi Jinping waijiao sixiang yu zhong bo mingun gongtongti xuan jie yantao hui* [Ambasada ChRL w Polsce organizuje seminarium nt. „myśli Xi Jinpinga” i polsko-chińskiej wspólnoty na rzecz wspólnej przyszłości], 1 października 2020 r., <http://www.china-ceec.org/chn/sbhz/t1822634.htm>.
- ⁷⁶ Cui Hongjian, „Xushi zhi zheng ?” *Yiqing qijian ouzhou she hua yulun de bianhua ji qi tedian* [„Bitwa o narrację?” Zmiany i charakterystyka w europejskiej opinii publicznej na temat Chin w kontekście pandemii], 17 czerwca 2020 r., http://www.ciis.org.cn/yjcg/xslw/202007/t20200710_1024.html.
- ⁷⁷ Liu Zuokui, *Europe and the "Belt and Road" Initiative. Responses and Risks*, Beijing, 2019, s. 16.
- ⁷⁸ Kong Tianping, *Bolan "yongbao xifang" de lishi genyuan* [Historyczne źródła polskiego uwielbienia Zachodu], 11 marca 2019 r., http://ies.cass.cn/wz/yjcg/zdogi/201903/t20190311_4845538.shtml.

⁷⁹ Kong Tianping, *Bolan: Cong „ouzhou bingfu” dao “Zhong`ou zhi ying”* [Polska: od „chorego człowieka Europy” do „orta Europy Środkowej”], 1 grudnia 2012 r., http://ies.cass.cn/wz/yjcg/zdogi/201207/t20120731_2458664.shtml.

⁸⁰ *Weisheme jindai Zhongguo ren ruci fangan bolan: Gan we ri koi zuo maqianzu* [Dlaczego współcześni Chińczycy są tak zdegustowani Polską: być pionkiem dla japońskich najeźdźców], 21 sierpnia 2020 r., <https://mil.news.sina.com.cn/history/2020-08-21/doc-iivhvpwy2203637.shtml>.

⁸¹ *Xin bi tian gao, ming bi zhi bao de bolan* [Polska o sercu wyższym niż niebo, ale życiu cieńszym niż papier], 16 stycznia 2019 r., <https://www.toutiao.com/a6646968916704756228/>.

⁸² Zhang Lijuan, *Bolan he wukelan gaunyu lishi jiyi de chongtu* [Polsko-ukraiński konflikt o pamięć historyczną], *Russian Studies* Nr 6, Beijing, grudzień 2018.

⁸³ Qi Shujie, Xie Lichen, *Bo yi guanxi zong lun*, [O relacjach polsko-izraelskich], „*Journal of Chifeng University*” 2018, t. 39, nr 11.

⁸⁴ W grudniu 2018 r. na wniosek amerykańskiego sądu pod zarzutami m.in. oszustwa zatrzymano w Kanadzie wiceprezes Huawei. W tym samym miesiącu władze chińskie zatrzymały i do dzisiaj przetrzymują dwóch Kanadyjczyków pod zarzutami m.in. szpiegostwa.

⁸⁵ Na skutek m.in. zakazu udziału Huawei w budowie sieci 5G czy żądania dochodzenia ws. wybuchu pandemii COVID-19 w Chinach władze w Pekinie m.in. wprowadziły w listopadzie ub.r. dodatkowe cła na produkty australijskie i obostrzenia wobec firm z tego kraju.